

Jord til disse smaa Brug, fordi de ligger ude omkring mellem de almindelige Bøndergaardene. Jeg ser heller ikke saaledes paa det, at der er noget som helst uretfærdigt deri, og at det vil virke vilkaarligt overfor de nuværende Gaardmandsbrug, om man vedtager en saadan Bestemmelse. Man gaar jo heller ikke her i Lovforslaget videre, end at man hævder, at den Kommission, som faar med Sagen at gøre, ikke maa bringe Bygninger og Jord ved disse Gaardmandsbrug i et urimeligt Forhold til hinanden; man maa ikke tage mere Jord fra dem, end at de to Ting kommer til at staa i et rimeligt Forhold til hinanden, og man maa ikke tage mere end ca. 5 Tdr. Land fra en Gaard paa 50 Tdr. Land og forholdsmæssigt mere, efter som vi kommer højere op i Areal. Enhver, der kender lidt til Landbrug, og som har haft med disse Forhold at gøre, vil indrømme, at det har ikke nogen Betydning ude i det praktiske Liv, om disse Gaardmandsbrug maa afstaa nogle faa Tønder Land til Tillægsjord til disse alt for smaa Husmandsbrug. Det, som for mig er det afgørende i dette Spørgsmaal, er, om man vil tage Hensyn til disse ca. 44 000 Husmandsbrug paa under 6 Tdr. Land, som findes her i Danmark — der findes for øvrigt en Del Husmandsbrug derover, som ogsaa er for smaa —, og give dem Tillægsjord. Og man tager jo ikke Jorden fra de store Gaarde uden Erstatning; vi foreslaar jo, at Sælgerne skal have Grundens Værdi udbetalt plus 10 pCt. for Afsavn. Det, som for mig er det afgørende, er altsaa, om man vil skaffe disse alt for smaa Husmandsbrug Tillægsjord, saaledes at de faar tilstrækkeligt til, at en Familie kan leve deraf. Men vil man dette, maa man ogsaa ville Midlerne, saa maa man ogsaa gaa med til Ekspropriationsbestemmelsen, ogsaa overfor Gaarde ned til 50 Tdr. Land, som maatte have Betydning for Fremskaffelse af Jord til disse smaa Brug, thi det kan ikke nytte til disse smaa Husmandsbrug at anvise Jord, som ligger milevidt borte fra dem. Efter min Opfattelse — og jeg tror, den er rigtig — findes baade de bedste økonomiske og de bedste moralske Forhold ude i Landbruget, og de findes fortrinnsvis paa Landejendomme paa fra 10 til 50 Tdr. Land, det vil altsaa sige, at Landbrug af denne Størrelse frembyder de sundeste og bedste Forhold og er tillige de mest økonomiske for Landbruget, fordi paa disse Ejendomme drives Jorden i al Almindelighed bedst.

Jeg tror, det er et af Tidens vigtigste Spørgsmaal, vi behandler i disse Dage:

Oprettelse af nye Husmandsbrug og Tillægsjord til de bestaaende alt for smaa Husmandsbrug. Det er et af de vigtigste Spørgsmaal ogsaa med Hensyn til Afhjælpning af Arbejdsløsheden. Vi ser jo for Øjeblikket, hvorledes Arbejdsløsheden stiger mægtigt Uge for Uge; og hvis vi ser tilbage paa de 3½ Aar, i hvilke vi har haft den nuværende Regering, vil vi se, at vi i den Tid har haft en saa mægtig Arbejdsløshed, at vi ikke tidligere har kendt til noget lignende. Vi har saaledes for Øjeblikket ca. 4 Gange saa mange arbejdsløse, som da vi fik den nuværende Regering, vi har i de 3½ Aar været oppe paa over 100 000 arbejdsløse og aldrig under 20 000 arbejdsløse. Det vil sige, at vi gennemsnitlig i disse 3½ Aar har haft en Arbejdsløshed paa 50 000—60 000. Det forekommer mig derfor at være nødvendigt, at vi gør alt muligt for at skaffe i alt Fald Landboungdommen Plads paa den danske Jord. Selv om de høje Priser paa Landejendommene og de høje Priser paa Landbrugets Produkter er til Fordel for de øjeblikkelige Besiddere indenfor Landbostanden, saa er det ikke det, som er det afgørende. Det afgørende for os maa være at lette Adgangen for den danske Landboungdom, saa den kan faa Plads ude paa den danske Jord. Og til dette Formaal finder der i Virkeligheden ingen Udstyknings Sted ad privat Vej. Som det jo allerede er nævnt her flere Gange, er det i mange Aar gaaet saaledes, at hele Befolkningsforøgelsen er gaaet ind til Byerne, og hvis vi derfor virkelig vil gøre noget alvorligt, noget effektivt for at skaffe Ungdommen Plads ogsaa ved Landbruget, maa vi ville de nødvendige Midler og gøre det paa en saadan Maade, at vi ikke fremmer Spekulationen, saaledes at Landbruget bliver endnu mere afhængigt af Privatkapitalen, end det har været tidligere.

Jeg vil gerne i denne Forbindelse rette det Spørgsmaal til den højtærede Landbrugsminister, om det ikke var muligt, at man kunde faa undersøgt og oplyst, hvorledes Prioritetsforholdene stiller sig for de Statshusmandsbrug, der er oprettet her i Landet gennem de godt 20 Aar, i hvilke vi har haft Husmandsloven, for de ærede Medlemmer kan være overbeviste om, at for mangfoldige af disse Husmandsbrugs Vedkommende er det gaaet saaledes, at selv om Staten har hjulpet til, har været medvirkende til Oprettelsen af disse Brug ogsaa med økonomiske Ofre, er det gaaet saaledes, at mangfoldige af disse Brug er blevet langt mere afhængige af Privat-